

Zakończenie

Przedstawiliśmy jedynie niektóre problemy działalności Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce, w okresie zawieszenia stanu wojennego, a zarazem w czasie poprzedzającym drugą pielgrzymkę Jana Pawła II do Ojczyzny. Faktem jest, że ta podróż będzie bacznie obserwowana i oceniana przez świat. Do takich wniosków skłania uważna analiza spekulacji zachodnich środków propagandy. Zainteresowanie Zachodu naszymi wewnętrznymi sprawami i ich implikacjami międzynarodowymi nie słabnie, a wręcz wzmacnia się.

Dla nas, Polaków, istotne jest, aby czerwcowa wizyta papieża w Polsce była użyteczna nie tylko dla Kościoła, ale również dla państwa i narodu polskiego. Nie może ona przede wszystkim podważyć osiągniętej z dużym trudem względnej stabilizacji społeczno-politycznej kraju, socjalistycznego charakteru państwa i przynależności Polski do systemu państw socjalistycznych. Istotne są więc treści, a nawet konteksty i tzw. podteksty wystąpień papieża. Należy oczekiwać, że Jan Paweł II, w poczuciu interesu narodowego - co często, przy różnych okazjach podkreśla - nie wystawi losu kraju na ponowną próbę.

Można zatem, chociażby po części, spodziewać się, iż Jan Paweł II nie będzie oficjalnym rzecznikiem antysocjalistycznych sił w kraju i na Zachodzie. Realizm Kościoła katolickiego, wyrażający się w przekonaniu, że istotną wartością dla narodu polskiego jest ład i spokój wewnętrzny w kraju - nie jest bowiem postawą przejściową.. Nie jest też - jak próbują sugerować zachodnie rozgłośnie radiowe, zwłaszcza dywersyjne - kompromisem, czy postawą wymuszoną "dyktatem" rządu polskiego, m.in. dla uzyskania zgody na ponowną wizytę papieża w Polsce. Nie można bowiem traktować różnic stanowisk między państwem a Kościołem jako otwartego konfliktu, co zresztą

suponują dywersyjne ośrodki zachodniej propagandy. Jednakże sprawa jest bardziej złożona. Kościół oficjalny, zwłaszcza episkopat Polski, nie angażują się w działalność opozycyjnego podziemia, i choć jest on nadal jedyne legalną opozycją wobec władzy ludowej, to nie chce być wciągnięty w konfrontację.

Znamienna w tym względzie jest myśl wyrażona w "Liście Rady Głównej Episkopatu Polski do Duchowieństwa i Wiernych o Jubileuszu Jasnogórskim", gdzie stwierdza się m.in.: "Przyjazd Papieża do jakiegokolwiek kraju jest wydarzeniem historycznym, zaś przyjazd Papieża-Polaka do Polski uwielokrotnia wymiary tego wydarzenia /.../. Pielgrzymka Papieska mając cechy religijne i duszpasterskie będzie stała ponad wszystkimi konfliktami społecznymi. Pielgrzymka ta winna być widziana w perspektywie całego narodu i jednoczącej roli Kościoła, jaką on wypełnia na przestrzeni tysiącletniego istnienia Polski".^{1/}

Można zatem wyrazić przekonanie, że wizyta papieża przyczyni się do umocnienia porozumienia narodowego, że będzie pożyteczna nie tylko dla Kościoła, ale także dla narodu i socjalistycznego państwa.

Należy wreszcie sądzić, że wbrew oczekiwaniom sił wrogich socjalistycznej Polsce, wizyta Jana Pawła II przebiegać będzie w poczuciu odpowiedzialności za los państwa i narodu polskiego, że nie będzie próbą sił między "komunistyczną dyktaturą a Kościołem katolickim", lecz wspólnym wobec Ojczyzny działaniem.

1/ List Rady Głównej Episkopatu Polski do Duchowieństwa i Wiernych o Jubileuszu Jasnogórskim w łączności z Ojcem Świętym, "Pismo okólne" 1982, nr 3.

F R A G M E N T

wywiadu W. Jaruzelskiego dla dziennika "Nepszahadsag"

..." - W wydarzeniach ostatniego okresu nie małą rolę odgrywał Kościół katolicki. Jak Tow. Generał ocenia stosunek hierarchii kościelnej do aktualnych problemów politycznych Polski?

- Kościół katolicki w Polsce w najbardziej dramatycznych momentach potwierdził poczucie patriotycznej odpowiedzialności. Ze względu na ilość wierzących obywateli posiada poważną pozycję społeczną. Władza ludowa, przestrzegając konstytucyjnego rozdziału Kościoła od państwa, odnosi się do Kościoła katolickiego z całą powagą, wychodząc naprzeciw jego potrzebom w spełnianiu duszpasterskiej misji. Doniosłym wydarzeniem będzie czerwcowa wizyta papieża - Jana Pawła II w Polsce. Liczymy, że obustronna odpowiedzialność rządu i episkopatu za stworzenie dla niej odpowiednich warunków, jej przebieg, a przede wszystkim jej wyniki będą ważnym probierzem wzajemnych stosunków.

Obecny stan stosunków państwo-Kościół jest na ogół dobry, choć przyznaję, że nie wszystko może zadowalać. We wspólnym interesie, a przede wszystkim w interesie narodu leży niedopuszczenie do napięć czy konfliktów. Uważamy, iż taka intencja przyświeca również kierownictwu Kościoła w Polsce. Trudno jednak przemilczeć fakt, że pewna część duchowieństwa, angażuje się w działalność nie mającą nic wspólnego z religią. Można więc powiedzieć, że problem polega głównie na kolizji, na sprzeczności między niektórymi przedstawicielami hierarchii oraz zaciętrzewioną, politykującą częścią kleru, a nieodwracalną rzeczywistością końca XX wieku..."

"Rzeczpospolita"
nr 30 z dn. 5-6 luty 1983 r.

I N F O R M A C J A

rządu o aktualnych problemach polityki zagranicznej PRL
wygłoszona przez ministra Spraw Zagranicznych S. Olszowskiego
w Sejmie w dniu 31.01.1983 r.

/fragment/

"... Z szacunkiem odnosimy się do rosnącego zaangażowania Stolicy Apostolskiej i Jana Pawła II w obronę pokoju i ukazywanie ryzyka wojny nuklearnej, czego przykładem jest jego orędzie "Dialog na rzecz pokoju - wyzwaniem dla naszych czasów", ogłoszone na początku bieżącego roku. Sprawy te stanowią element wymiany poglądów, jaką prowadzimy ze Stolicą Apostolską. Również w roku ubiegłym - mimo odmiennego nieraz sposobu widzenia niektórych problemów, zwłaszcza związanych z sytuacją w Polsce - dialog ten był w różnych formach kontynuowany.

Sądzimy, że przy stwarzaniu odpowiednich przesłanek, godnych wizyty tej rangi, przyjazd Jana Pawła II do Polski może przyczynić się do dalszego rozwoju konstruktywnego dialogu między państwem i Kościołem w Polsce oraz stosunków między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Stolicą Apostolską. Owocne kontakty wzajemne przybliżają nas do pełnej normalizacji stosunków. ..."

"Rzeczpospolita"

nr 26 z dn. 1.02.1983 r.

Załącznik Nr 3

KOMUNIKAT PAP

SPOTKANIE W. JARUZELSKIEGO Z J. GLEMPEM.
WIZYTA PAPIEŻA W POLSCE W DNIACH 16-22 CZERWCA BR.

9 bm. prezes Rady Ministrów PRL, gen. armii Wojciech Jaruzelski spotkał się z prymasem Polski, kard. Józefem Glempem.

Tematem rozmowy była aktualna sytuacja w kraju po zawieszeniu stanu wojennego. Stwierdzono postęp w kierunku stabilizacji życia społecznego i ożywienia gospodarczego. Wyrażono wspólną troskę o umocnienie tych tendencji.

Stwierdzono, że - zgodnie z przyjętymi założeniami oraz rozmowami w ramach komisji wspólnej rządu PRL i Episkopatu Polski - zarówno władze państwowe jak i Kościół w sposób sobie właściwy działają na rzecz takiego przygotowania wizyty papieża Jana Pawła II w Polsce, aby przyczyniła się ona do pomyślnego rozwoju najważniejszych obecnie dla państwa i narodu spraw: do współdziałania obywatelskiego, do porozumienia narodowego i do normalizacji życia w kraju.

Potwierdzono zgodną wolę gośzczenia Jego Świątobliwości papieża Jana Pawła II w Polsce w dniach od 16 do 22 czerwca 1983 r.

/PAP/

"Rzeczpospolita" nr 58
z dnia 10.03.1983 r.

P I S M O

przewodniczącego Rady Państwa PRL do papieża Jana Pawła II

Przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński wystosował do papieża Jana Pawła II pismo następującej treści:

WASZA ŚWIĄTOBLIWOŚĆ!

Mam jeszcze w pamięci dzień 10 czerwca 1979 r. gdy w trakcie uroczystego pożegnania w Krakowie Prymas Polski kardynał Stefan Wyszyński prosił Waszą Świątobliwość o osobiste uczestnictwo w jubileuszu sześćsetlecia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Inicjator tej pielgrzymki nie dożył, niestety, roku obchodów jubileuszowych.

W imieniu najwyższych władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i swoim własnym, w porozumieniu z Episkopatem Polski, zapraszam Waszą Świątobliwość do ponownego odwiedzenia Ojczyzny w uzgodnionym terminie 16-22 czerwca 1983 r.

Wyrażam zarazem przekonanie, że podobnie jak sama zapowiedź wizyty Waszej Świątobliwości w roku obecnym, jak też i dalsze do niej przygotowania, a zwłaszcza przebieg i rezultaty okażą się korzystne dla dobra Ojczyzny, socjalistycznego państwa polskiego, dla rozpoczętego w kraju porozumienia narodowego i dalszej normalizacji stosunków pomiędzy państwem i Kościołem.

Naród polski, pomny doświadczeń historii i świadom grożących ludzkości niebezpieczeństw - oczekuje, że wizyta Waszej Świątobliwości będzie sprzyjać wysiłkom narodów Europy i świata na rzecz utrzymania pokoju, zahamowania wyścigu zbrojeń i zapobieżenia katastrofie nuklearnej.

Z tymi nadziejami oczekując spotkania z Waszą Świątobliwością w Warszawie - proszę o przyjęcie wyrazów głębokiego szacunku.

"Rzeczpospolita"
nr 68 z dnia 22.03.1983 r.

115

O Ś W I A D C Z E N I E
POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ
I
KOMUNIKAT BIURA PRASOWEGO EPISKOPATU POLSKI

Oświadczenie PAP

Polska Agencja Prasowa została upoważniona do następującego oświadczenia:

Przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński, działając w imieniu najwyższych władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i swoim własnym, w porozumieniu z Episkopatem Polski, zaprosił Jana Pawła II do ponownego odwiedzenia Polski.

Uwzględniając sugestie wyrażone wcześniej przez Jana Pawła II, termin wizyty ustalono na 16-22 czerwca 1983 r. Dostojny gość odwiedzi : Warszawę, Teresin /Niepokalanów/, Częstochowę /Jasną Górę/, Poznań, Wrocław, Górę św. Anny, Piekary Śląskie,^{1/} Kraków.

Komunikat Biura Prasowego Episkopatu Polski

Biuro Prasowe Episkopatu Polski podaje niniejszym do publicznej wiadomości, że:

Przewodniczący konferencji plenarnej Episkopatu, kardynał Józef Glemp, prymas Polski, w imieniu tejże konferencji dnia 19.3.1983 r. skierował do Ojca Świętego Jana Pawła II oficjalny list, w którym ponowił zaproszenie i wyraził wdzięczność Jego Świątobliwości za gotowość odwiedzenia Polski i Kościoła w ojczyźnie naszej.

Ojciec Święty przychylił się do prośby prymasa i Episkopatu Polski oraz oczekiwań społeczeństwa i przybędzie do Polski, jak^{to} zapowiedziano, w dniu 16 czerwca br. Będzie przebywał w naszym kraju do dnia 22 czerwca br. i odwiedzi w tych dniach: Warszawę, Teresin /Niepokalanów/, Częstochowę /Jasną Górę/, Poznań, Piekary Śląskie, Wrocław, Górę świętej Anny i Kraków.

"Rzeczpospolita"
nr 70 z dnia 24.03.1983 r.

1/ Na prośbę episkopatu zmieniono na Katowice.

- 114 -

U S T A W A

116

z dnia 15 lipca 1961 r.

o rozwoju systemu oświaty i wychowania

/Dz.U. nr 7, poz. 160/

- W y c i ą g -

Artykuł 1.

Nauczanie i wychowanie w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych ma na celu wszechstronny rozwój uczniów i wychowanie ich na świadomych i twórczych obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Zmierza ona do tego, aby uczniom i wychowankom zapewnić wiedzę o prawach przyrody i życia społecznego, o dziejach i kulturze narodu i ludzkości, aby kształtować naukowy pogląd na świat i zapewnić kwalifikacje do pracy zawodowej.

Szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze wychowują w duchu socjalistycznej moralności i socjalistycznych zasad współżycia społecznego, w duchu umiłowania Ojczyzny, pokoju, wolności, sprawiedliwości społecznej i braterstwa z ludźmi pracy wszystkich krajów, uczą zamiłowania i szacunku do pracy, poszanowania mienia narodowego, przygotowują do czynnego udziału w rozwoju kraju, jego gospodarki i kultury.

Artykuł 2.

Szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze są instytucjami świeckimi. Całokształt nauczania i wychowania w tych instytucjach ma charakter świecki.

U S T A W A
z dnia 19 kwietnia 1969 r.

Kodeks karny
/Dz.U. nr 13, poz. 94/

- W y c i ą g -

Rozdział XXVIII

Przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania

Artykuł 192

Kto ogranicza obywatela w jego prawach ze względu na jego bezwyznaniowość lub przynależność wyznaniową, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Artykuł 193

§ 1. Kto publicznie lży, wyszydza lub poniża grupę ludności lub poszczególną osobę z powodu jej bezwyznaniowości lub przynależności wyznaniowej podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto dopuszcza się czynnej napaści na człowieka z powodu określonego w § 1,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat.

Artykuł 194

Kto przy wykonywaniu obrzędów lub innych funkcji religijnych nadużywa wolności sumienia i wyznania na szkodę interesów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

Artykuł 195

Kto wykorzystując cudze wierzenia religijne lub cudzą łatwowierność w sprawach wiary, wprowadza w błąd inne osoby i powoduje zbiegowisko lub inne zakłócenia porządku publicznego,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat.

Artykuł 196

Kto zmusza inną osobę do podjęcia czynności religijnej lub do udziału w obrzędzie religijnym albo do powstrzymania się od takiej czynności lub obrzędu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Artykuł 197

§ 1. Kto złośliwie przeszkadza pogrzebowi, uroczystościom żałobnym albo znieważa zwłoki, prochy ludzkie lub miejsce spoczynku zmarłego,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeśli czyn polega na ograbieniu zwłok albo grobu lub innego miejsca spoczynku zmarłego, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Artykuł 198

Kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważa publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych - podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Z A R Z A D Z E N I E
MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA

z dnia 23.X.1981 r. /Nr DWIKF5/I-0502-43/81/

w sprawie umożliwienia dzieciom i młodzieży szkolnej uczestniczenia w katechezie parafialnej

W celu umożliwienia dzieciom i młodzieży szkolnej uczestniczenia w katechezie parafialnej zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Katecheza parafialna dzieci i młodzieży jest wewnętrzną sprawą kościołów i związków wyznaniowych.

2. Uczęszczanie dzieci i młodzieży szkolnej na katechezę parafialną jest dobrowolne.

3. Katecheza parafialna nie może kolidować z zajęciami lekcyjnymi. Dla zapobieżenia kolizjom w tym zakresie dyrektor szkoły, na wniosek administratora parafii, udzieli informacji o rozkładzie zajęć szkolnych.

W celu umożliwienia dzieciom i młodzieży korzystania zarówno z katechezy parafialnej, jak i ze szkolnych zajęć pozalekcyjnych dyrektorzy szkół i administratorzy parafii powinni dążyć do odpowiedniego ustalenia ich terminów.

§ 2.1. Katecheza parafialna dzieci i młodzieży odbywa się w punktach katechetycznych organizowanych w kościołach, kaplicach i innych pomieszczeniach, pozostających pod zarządem administratorów parafii /gmin wyznaniowych/.

2. Katecheza parafialna może odbywać się także w pomieszczeniach innych, niż wymienione w ust. 1, z wyjątkiem pomieszczeń szkół i innych placówek wychowawczych - poza przypadkami, o których mowa w ust. 3 i 4.

3. Jeśli nie ma żadnej innej możliwości zorganizowania katechezy parafialnej na danym terenie, wojewoda na wniosek ordynariusza diecezji może, w drodze wyjątku, zezwolić na wynajęcie pomieszczenia na potrzeby punktu katechetycznego w budynku szkolnym, do chwili znalezienia /lub wybudowania/ innego pomieszczenia. Na podstawie decyzji

wojewody umowę - w określone dni tygodnia i godziny, każdorazowo na bieżący rok szkolny - zawiera inspektor oświaty i wychowania /gminny dyrektor szkół/ z administratorem parafii, na zasadach określonych w zarządzeniu Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 13 maja 1976 r. w sprawie odpłatności za udostępnianie innym użytkownikom pomieszczeń, urządzeń i sprzętu szkolnego /Dz.Urz. Min.Ośw. i Wych. nr 6 poz. 41/.

4. Katecheza parafialna dla niemogących się swobodnie poruszać wychowanków /np. kalekich, niewidzących, niesłyszących/ w specjalnych zakładach wychowawczych, może odbywać się w wyznaczonych pomieszczeniach w budynkach tych zakładów, w godzinach nie przeznaczonych na zajęcia lekcyjne i nie może przekraczać 2 godzin tygodniowo dla każdej grupy. Wykaz tych zakładów ustalają kuratorzy oświaty i wychowania w porozumieniu z ordynariuszami diecezji.
5. Wychowankom przebywającym w świetlicach szkolnych, domach dziecka, internatach i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych - jeśli tego pragną - dyrektorzy /kierownicy/ tych placówek umożliwią uczęszczanie na katechezę parafialną. Aby uniknąć kolizji pomiędzy zajęciami prowadzonymi w tych placówkach a katechezą parafialną, ich dyrektorzy /kierownicy/, na wniosek administratorów parafii, poinformują o rozkładzie zajęć w kierowanych przez nich placówkach. W razie potrzeby administrator parafii powinien zapewnić najmłodszym dzieciom opiekę przy przechodzeniu z placówek do punktu katechetycznego i z powrotem.

§ 3. Utworzenie punktu katechetycznego w pomieszczeniu nie pozostającym w zarządzie administratora parafii /gminy wyznaniowej/ powinno być zgłoszone przez administratora parafii /gminy wyznaniowej/ do terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego. Wzór zgłoszenia stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Problemy wymagające wyjaśnień w trakcie realizacji niniejszego zarządzenia będą rozstrzygane przez terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego z udziałem przedstawicieli właściwych diecezji /związków wyznaniowych/.

§ 5. Tracą moc:

- zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 19 sierpnia 1961 r. w sprawie prowadzenia punktów katechetycznych /Dz.Urz. Min.Ośw. nr 10, poz.124/,
- instrukcja z dnia 21 listopada 1961 r. dotycząca trybu realizacji zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 19 sierpnia 1961 r. w sprawie prowadzenia punktów katechetycznych /Dz.Urz. Min.Ośw. nr 13, poz.177/,
- zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 13 grudnia 1980 r. w sprawie wynagrodzenia osób z tytułu prowadzenia punktów katechetycznych /Dz.Urz. Min.Ośw. i Wych. nr 11-12, poz. 75/.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1981 r.

I N S T R U K C J A
MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 9 marca 1982 roku

w sprawie katechizacji dzieci i młodzieży przebywających w sanatoriach i prewentoriach resortu zdrowia i opieki społecznej.

W celu zapewnienia dzieciom i młodzieży przebywającym w sanatoriach i prewentoriach zwanych dalej zakładami - możliwości uczestniczenia w zajęciach katechetycznych - ustala się, co następuje:

§ 1.

1. Dzieci i młodzież przebywająca w sanatoriach i prewentoriach mogą uczestniczyć na zasadach dobrowolności, po uprzednim wyrażeniu zgody przez rodziców lub opiekunów, w zajęciach katechetycznych.
2. Uczestniczenie w zajęciach katechetycznych uzależnione jest od aktualnego stanu zdrowia pacjenta stwierdzonego przez lekarza prowadzącego leczenie.

§ 2.

Dzieci i młodzież, które według opinii lekarza prowadzącego leczenie mogą opuszczać teren zakładu, uczestniczą w katechezie parafialnej w miejscowym punkcie katechetycznym w czasie uzgodnionym przez administratora parafii z dyrektorem zakładu.

§ 3.

1. Dla dzieci, które z przyczyn zdrowotnych nie mogą opuszczać terenu zakładu zajęcia katechetyczne powinny odbywać się w wydzielonym przez zakład na ten cel lokalu.
2. Dyrektor zakładu jest obowiązany do wydzielenia lokalu, o którym mowa w ust. 1 oraz do zabezpieczenia miejsca do przechowywania pomocy katechetycznych.

§ 4.

1. Zajęcia katechetyczne prowadzone są przez kapelana lub katechetę wyznaczonego przez Kurie Biskupią.
2. Czas i miejsce prowadzenie zajęć oraz grupy uczestników ustalają wspólnie kapelan /katecheta/ i dyrektor zakładu. Zajęcia nie mogą przekraczać 2 godzin tygodniowo dla każdej grupy.
3. Za czynności określone w ust. 1 kapelan /katecheta/ nie otrzymuje wynagrodzenia w budżetu zakładu.

§ 5.

Kapelana /katechetę/ obowiązują wymogi zdrowotne przewidziane dla pracowników zakładu. Kapelan /katecheta/ obowiązany jest posiadać aktualną książeczkę zdrowia.

§ 6.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

M I N I S T E R

/-/ Tadeusz SZELACHOWSKI

124

INSTRUKCJA DUSZPASTERSKA EPISKOPATU POLSKI

dotycząca przygotowania Ludu Bożego przed II Pielgrzymką
Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny

Zbliżają się błogosławione dni, kiedy Naród Polski będzie razem z Ojcem Świętym - naszym Rodakiem, uroczystie świętował Jubileusz 600-lecia obecności Matki Bożej w cudownym Obrazie Jasnogórskim. W tych uroczystych dniach spotkają się dwa wielkie pragnienia: wierzącego Narodu i Ojca Chrześcijaństwa, aby wspólnie dziękować Bogu za szczególną opiekę Matki Bożej w ciągu wieków nad naszą Ojczyzną, i prosić z wiarą i ufnością Tę, która jest dana ku obronie i pomocy naszego Narodu o lepsze jutro. Czekamy na nowe światła Ewangelii i słowa Ojca Św., który jest Zwiastunem wiary i niezawodnej nadziei /por. Rz 5, 1-5/.

Nasze oczekiwania, przygotowania i przeżycia związane z pielgrzymką Ojca Św. wyrazimy w słowach zaczerpniętych z Ewangelii świętej. "... utwierdź braci twoich" /Łk 22,32/.

I. Przygotowanie w skali całego kraju obejmuje:

1. List Pastorski Episkopatu Polski na 30 I 1983 r. i przed Uroczystością Królowej Polski /1 V/.
2. Święto Matki Boskiej Gromnicznej - 2 II 1983 - dniem modlitwy o przyjazd Ojca Św. do Ojczyzny.
3. Światowy Dzień Modlitw o powołania kapłańskie /24 IV 83/ należy wykorzystać jako wezwanie do podjęcia służby Bogu w kapłaństwie lub w ślubach zakonnych. Każde powołanie w Kościele stanowi pomoc dla Ojca Św. w pełnieniu jego misji apostoelskiej względem świata.
4. Adoracja żeńskich rodzin zakonnych na Jasnej Górze według ustalonego kalendarza.
5. Modlitwy na Jasnej Górze w dniach 3-4.V - w uroczystość Matki Bożej Królowej Polski wraz z Episkopatem zgromadzonym na Konferencji Plenarnej oraz łączność parafii z tymi modlitwami.

6. Zachęta do redakcji pism kościelnych o dalsze publikacje związane z osobą Ojca Św. i Jego Pielgrzymką do Polski.
7. Episkopat Polski zwróci się do środowisk twórczych o zaprezenowanie dzieł artystycznych uwzględniających narodowe przeżycia okresu Jubileuszu Jasnogórskiego w twórczości literackiej, malarskiej, plastycznej, muzycznej i filmowej. Powołane zespoły jurorów przedstawiają dzieła i twórców do nagrody Konferencji Episkopatu Polski. Nagrody przyznane będą na zakończenie Jubileuszu Jasnogórskiego w niedzielę Chrystusa Króla /20 XI 83/.

II. Przygotowanie w skali poszczególnych diecezji

1. Nawiedzenie diecezji przez Matkę Bożą w Kopii Obrazu Jasnogórskiego w uzgodnionych z diecezjami terminach.
2. Rekolekcje wielkopostne, które powinny uwzględnić moralne przygotowanie Narodu w oparciu o trzy dary, które Naród złoży Bogu w związku z przyjazdem Ojca Św.
 - dar życia /obrona nienarodzonych, religijna atmosfera w rodzinie/,
 - dar godnego życia /trzeźwość, czystość, przeciwstawienie się szerzącej się pornografii oraz uwrażliwienie na zagrożenie narkomanią, kultura życia na co dzień, rola prawdy w życiu rodzinnym/,
 - dar chrześcijańskiego życia /modlitwa, zwłaszcza rodzinna, udział we Mszy św. niedzielnej. Sakramenty święte ze szczególnym uwzględnieniem sakramentu pokuty w odnowionym rycie, dzieła miłosierdzia/.
3. Kurie Biskupie skierują wezwanie do młodzieży i zespołów parafialnych o wzięcie udziału w konkursach artystycznych z nagrodami diecezjalnymi na temat:
 - a/ Historii Jasnej Góry i jej aktualnego znaczenia,
 - b/ Osoby Ojca Świętego.Kościelne zespoły jurorów oceniają prace literackie, malarskie, plastyczne, muzyczne i recytatorskie i przedłożą nazwiska do nagrody Biskupowi Ordynariuszowi.

4. Kurie Biskupie na terenie Diecezji zorganizują konkursy wiedzy w zakresie:
 - a/ Jubileuszu Jasnogórskiego
 - b/ Osoby Ojca Świętego i jego podróży apostołskich
 - c/ Zwycięstwa króla Sobieskiego pod Wiedniem
 - d/ Dwóch konstytucji soborowych: "Lumen gentium" i "Gaudium et spes".Zwycięzcy tych Konkursów otrzymają nagrody Diecezjalne.
5. Organizowanie wystaw związanych z tematami podjętymi przez program przygotowania na przyjazd Ojca Św. /sanktuaria, seminaria, kościoły na szlakach turystycznych/.
6. W ostatnich tygodniach przed przyjazdem należy przeprowadzić w sanktuariach lub innych wybranych kościołach nabożeństwa z okolicznościowymi konferencjami dla grup specjalnych, jak np. robotnicy różnych zawodów i gałęzi przemysłu, rzemieślnicy, rolnicy, młodzież, młode małżeństwa, świat nauki i kultury itp.
7. Skierować wezwanie do chorych o modlitwę i ofiarowanie swych cierpień w intencji Ojca Św. Wszystkim przypomnieć o modlitwie różańcowej w intencji Ojczyzny i Ojca Świętego.
8. W odpowiednim czasie wykorzystać dostarczone przez Kurie materiały kaznodziejskie i katechetyczne.

III. Przygotowanie w zakresie parafii

1. Każda parafia powinna włączyć się w miarę swoich możliwości w program przygotowania ogólnokrajowy i diecezjalny.
2. W każdej parafii winny być podkreślone "Dni papieskie" tj. 16 II, 16 III, 16 IV i 16 V. Podczas nabożeństw lub parafialnych spotkań czy akademii należy zaznajomić wiernych z następującymi dokumentami papieskimi:
 - a/ Dives in misericordia /Popielec 16 II/
 - b/ Laborem exercens /16 III/
 - c/ Redemptor hominis /16 IV/
 - d/ Familiaris consortio /16 IV/

Wydziały Duszpasterstwa Kurii winny przygotować materiały udostępniające wiernym problematykę tych dokumentów.

3. W każdej parafii należy przeprowadzić po Wielkanocy /kwiecień, maj/ specjalny dzień duchowego przygotowania zwany "dniem oczekiwania" /materiały zostaną dostarczone w odpowiednim czasie/.
4. W tygodniu przed przybyciem Ojca Świętego w każdym kościele parafialnym i rektorskim należy przeprowadzić triduum ze spowiedzią i Komunią św. w intencji Ojca Świętego.

"Pismo Ogólne" 1983, nr 6

KOMUNIKAT

ZE 190 KONFERENCJI PLENARNEJ EPISKOPATU POLSKI

(obszerne fragmenty)

W dniach 23 i 24 lutego 1983 r. obradowała w Warszawie 190 Konferencja Plenarna Episkopatu Polski. Porządek obrad przygotowała Rada Główna Episkopatu na posiedzeniu odbytym w Warszawie w dniu 22 lutego 1983 r. Obydwu sesjom przewodniczył Kardynał Józef Glemp, Prymas Polski.

Na początku obrad Kardynał Franciszek Macharski, arcybiskup Metropolita Krakowski, złożył w imieniu zebranych Biskupów najlepsze życzenia Księdzu Arcybiskupowi Józefowi Głempowi z okazji wyniesienia go przez Papieża Jana Pawła II do godności kardynalskiej. Powołanie Prymasa Polski do Kolegium Kardynalskiego napawa nie tylko radością Kościoła polski, ale pogłębia także więzy między nami a Stolicą Apostolską. Księdza Prymasa wspierać będziemy wszyscy w Jego pasterskim posługiwaniu i przewodzeniu katolickiemu narodowi w obecnym, trudnym okresie dziejów naszej Ojczyzny.

Ojciec Święty Jan Paweł II podejmuje w pierwszej dekadzie marca br. nową podróż apostolską. Papież pragnie odwiedzić kraje Ameryki Środkowej, znajdujące się często w dramatycznej sytuacji społecznej, umacniać w wierze, uczyć życia w sprawiedliwości i miłości; pragnie nieść pokój i budzić poczucie braterstwa ludzkiego i chrześcijańskiego. Żarliwą modlitwą i osobistym umartwieniem w znoszeniu codziennych kłopotów cierpień, wspierać będziemy przed Bogiem Papieża w jego trudnej, apostolskiej pielgrzymce.

Biskupi omówili aktualny stan przygotowań do drugiej pielgrzymki Ojca Świętego do wspólnej Ojczyzny. Z pielgrzymką tą, oczekiwaną od wielu miesięcy, społeczeństwo polskie wiąże ogromne nadzieje. Społeczeństwo liczy także na to, że do tego czasu przynajmniej niektóre pilne problemy społeczne naszego kraju zostaną rozwiązane. Oczekiwane jest ogłoszenie amnestii wobec skazanych za czyny związane z wprowadzeniem stanu wojennego w grudniu 1981 r. Oczekiwana jest pełna sprawiedliwość społeczna dla wszystkich obywateli kraju. Działania te będą prowadzić do pojednania narodowego oraz do uczestnictwa całego społeczeństwa w odnowie.

Potrzebę pojednania narodowego winni rozumieć wszyscy. Nie da się bowiem budować naszej przyszłości na nienawiści, chęci odwetu i przemocy. Doznane krzywdy i cierpienia trzeba leczyć naprawą krzywd i przebaczeniem. Taka jest postawa godna chrześcijańskiego Narodu. Pozwoli ona na skupienie wszystkich wysiłków w celu wyprowadzenia kraju z najcięższego kryzysu, w jakim się znalazł w historii powojennej.

Sytuacja panująca w kraju długo jeszcze będzie wymagać od wszystkich ograniczeń i wyrzeczeń. Każdy jednak ma prawo rozumieć sens tych wyrzeczeń i widzieć perspektywę poprawy losu własnego i losu całego kraju. W obecnej chwili — jak na to wskazuje Ojciec Święty w encyklice o pracy („*Laborem exercens* II, 8) — „potrzebne są coraz to nowe fronty solidarności ludzi pracy, a także solidarności z ludźmi pracy”.

Natomiast wszyscy ludzie pracy winni rozumieć, że praca na rzecz dobra wspólnego jest obowiązkiem moralnym. Po stronie zaś pracodawcy obowiązkiem moralnym jest rzetelna płaca. Ludzie pracy i inne grupy społeczne muszą też posiadać prawo do organizowania się w takie związki, które im odpowiadają i które bronią ich rzeczywistych interesów, z uwzględnieniem dobra państwa. Jest to prawo podstawowe. W tym zakresie Sobór Watykański II daje cenne wskazania w Konstytucji pastoralnej o Kościele w świecie współczesnym.

Biskupi z głęboką troską śledzą problemy nurtujące środowiska twórców kultury i sztuki, których udział w życiu kraju jest niezbędny. Ludzie sztuki i kultury muszą mieć zapewnione właściwe warunki życia, pracy i zrzeszania się. Biskupi, apelując o bogaty wkład prawdziwej twórczości artystycznej w kulturę narodową, zwracają się jednocześnie do wszystkich twórców o wyrażanie i utrwalanie w dziełach sztuki — literackich, plastycznych, muzycznych, filmowych — tych przeżyć, które stają się doświadczeniem czasu Jubileuszu Jasnogórskiego i drugiej Pielgrzymki Ojca Świętego do naszej Ojczyzny. Biskupi ogłaszają ogólnopolski konkurs w tej dziedzinie. Szczegóły tego konkursu zostaną podane w prasie.

Biskupi przedyskutowali problemy współczesnej młodzieży polskiej, zwłaszcza pracującej. Niektóre kręgi tej młodzieży stają na rozdrożu i pytają: Czy istnieją jeszcze w naszym kraju możliwości zaspokojenia uczciwych ambicji życiowych? Niektórzy nie widzą dla siebie perspektywy, opuszczają kraj. Tymczasem młode umysły i mocne ręce są potrzebne Ojczyźnie. Kościół troszczyć się będzie zawsze o tworzenie dla młodzieży właściwych warunków kształtowania charakterów w celu przygotowania młodych do przyjęcia odpowiedzialności za życie własne, za losy kraju i Kościoła. Powołany do tego jest, między innymi, ruch oazowy i ruch „Światło-Zycie”, objęte Duszpasterstwem Służby Liturgicznej. Odpowiedzialni za prawidłowy rozwój tego ruchu są w poszczególnych diecezjach Biskupi.

Biskupi wysłuchali sprawozdania z Komisji Charytatywnej. Liczne dary nadesłane do Polski w roku 1982 są nowym wyrazem życzliwości milionów ludzi dobrej woli wobec naszego społeczeństwa. Dług wobec ofiarodawców spłacać będziemy nadal przede wszystkim modlitwą i świadectwem wiary. Episkopat ustanawia niedzielę 13 marca 1983 dniem dziękczynienia za otrzymane dary, polecając wszystkim ofiarodawców modlitwom wiernych.

Zbliżający się Rok Jubileuszu Odkupienia jest najdonioślejszym wydarzeniem, w jakie wprowadza nas obecny Wielki Post. Ojciec Święty woła do całego świata: „Otwórzcie drzwi Odkupicielowi!”

Ojciec Święty otworzy Rok Święty, w Uroczystość Zwiastowania 25 marca 1983 r. W zjednoczeniu z Papieżem tego samego dnia otworzą Rok Święty biskupi całego świata i biskupi polscy w swych katedrach. Odtąd, w ciągu całego Roku Świętego otwierać będziemy nasze serca Odkupicielowi w pielgrzymkach diecezjalnych, w nabożeństwach Jubileuszowych wyznaczonych przez Pasterzy diecezji, a zwłaszcza zaś w jak najgodniejszym przyjmowaniu sakramentu Pokuty i Eucharystii — o co woła Ojciec Święty na pierwszym miesiącu. Będziemy otwierać odkupicielowi drzwi naszych domów rodzinnych. Będziemy wprowadzać odkupiciela na nowo w całe nasze polskie życie.

Patronować nam będzie Matka Najświętsza, która przez swój Jasnogórski Jubileusz przygotowuje nas do Jubileuszu Syna swego, Odkupiciela świata.

Biskupi Polscy wystosowali do Ojca Świętego telegram dziękczynny za ogłoszenie Roku Świętego.

Powierzając opiece Jasnogórskiej Pani wszystkie trudne sprawy Narodu i Kościoła, Biskupi w duchu chrześcijańskiej nadziei na lepszą przyszłość udzielili całej Ojczyźnie pasterskiego błogosławieństwa: W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

Warszawa, dnia 24 lutego 1983 r.

"Tygodnik Powszechny" Nr 10
z dnia 6.03.1983 r.

KALENDARIUM

peregrynacji Obrazu Nawiedzenia Matki Boskiej
Częstochowskiej w diecezjach całej Polski
w 1983 roku

14.IV	-	21.IV	-	Warszawa
21.IV	-	28.IV	-	Sandomierz
28.IV	-	5.V	-	Lubaczów
5.V	-	12.V	-	Lublin
12.V	-	19.V	-	Siedlce
19.V	-	26.V	-	Drohiczyn
26.V	-	1.VI	-	Białystok
1.VI	-	9.VI	-	Łomża
9.VI	-	16.VI	-	Olsztyn

Przerwa - wizyta papieża

30.VI	-	7.VII	-	Pelplin
7.VII	-	14.VII	-	Gdańsk
14.VII	-	21.VII	-	Koszalin
21.VII	-	28.VII	-	Szczecin
28.VII	-	4.VIII	-	Gorzów
7.VIII	-	11.VIII	-	Wrocław
11.VIII	-	18.VIII	-	Opole
18.VIII	-	25.VIII	-	Katowice
25.VIII	-	1.IX	-	Kraków
1.IX	-	8.IX	-	Tarnów
8.IX	-	15.IX	-	Przemyśl
15.IX	-	22.IX	-	Płock
22.IX	-	28.IX	-	Łódź
29.IX	-	6.X	-	Kielce
6.X	-	13.X	-	Włocławek
13.X	-	20.X	-	Gniezno
20.X	-	27.X	-	Poznań
27.X	-	6.XI	-	Częstochowa

190 Konferencja
Episkopatu Polski

B i o g r a f i a

Józefa Rafała KALINOWSKIEGO - karmelity bosego /1835-1907/

Józef Kalinowski urodził się w Wilnie 1.IX.1835 r. Ojciec jego, Andrzej Kalinowski, był profesorem matematyki na Uniwersytecie Wileńskim. Matkę utracił w wieku niemowlęcym. Znaczny wpływ na kształtowanie osobowości J.Kalinowskiego wywarła trzecia żona jego ojca Zofia Puttkamerówna, córka Maryli Wereszczakówny-Puttkamerowej, bohaterki poezji Mickiewicza.

W wieku 10 lat rozpoczął naukę w instytucie szlacheckim w Wilnie; naukę ukończył z wyróżnieniem. Następnie studiował przez dwa lata w Instytucie Agronomicznym w Horyhorkach k/Orszy. Zmienił jednak w toku studiów kierunek zainteresowań i przeniósł się do Mikołajewskiej Szkoły Inżynierii Wojskowej w Petersburgu. Ukończył ją w 1855 r. z tytułem inżyniera i stopniem wojskowym podchorążego. Objął stanowisko asystenta w w/wym. uczelni, a w 1857 r. został adiunktem matematyki i otrzymał stopień porucznika.

W 1859 r. opuścił Petersburg i rozpoczął pracę przy budowie kolei Kursk-Odessa. Nie pozostał tu długo i ze względu na stan zdrowia został na własną prośbę przeniesiony do Brześcia Litewskiego. Tu zastał go wybuch powstania styczniowego 1863 r. Nie był przekonany o celowości podejmowania zbrojnej walki powstańczej, ale do powstania przystąpił. Był członkiem wileńskiego powstańczego rządu narodowego. Po ogłoszeniu upadku powstania wrócił do Wilna i tu został aresztowany przez policję carską w dn. 25.III.1864 r. Otrzymał wyrok śmierci, ale na skutek starań rodziny wyrok został zamieniony na 10-letnie zesłanie na Syberię. J.Kalinowski pracował tu w kopalni srebra w Nerczyńsku i w warzelni soli w Usolu. Z tym okresem jego życia źródła kościelne wiążą ożywienie jego religijności i pobożności, wyrażającej się w dążeniu do pogłębiania wiedzy religijnej i oddziaływaniu na otoczenie w kierunku szerzenia wiary. Organizował działalność charytatywną wśród zesłańców na Syberii.

W 1868 r., po ogłoszeniu amnestii został zwolniony z przymusowych robót i uzyskał zezwolenie na osiedlenie w dowolnie obranym miejscu na Syberii. Osiadł w Irkucku na okres 6 lat. Następnie wrócił do kraju. Po krótkim pobycie z rodziną objął stanowisko wychowawcy młodego księcia Augusta Czartoryskiego, najpierw w Sieniawie, a następnie w Paryżu. Obowiązki te spełniał przez trzy lata, odbywając w tym czasie podróże do Włoch, Francji, Szwajcarii. Następnie udał się do Austrii i tam wstąpił do zakonu karmelitów w Gratzu. Otrzymał imię zakonne Rafał. Po odbyciu nowicjatu został wysłany na studia teologii i filozofii w Raab na Węgrzech.

Święcenia kapłańskie otrzymał 15.I.1882 r. w klasztorze w Czernej. Następnie przez 9 lat był przeorem tegoż klasztoru, a następnie przeorem klasztoru w Wadowicach, gdzie zmarł w dniu 14.XI.1907 r. Pochowany w kaplicy św. Jana od Krzyża w kościele karmelitów bosych w Czernej.

Źródła kościelne informują, że zmarł "w opinii świętości", a po jego śmierci "wiele osób doznało licznych łask za jego przyczyną".

Proces beatyfikacyjny rozpoczęto w 1934 r.

Oprac. na podst. Wł.Padacz:"Z polskiej gleby"

Jasna Góra 1982 w statystyce

Źródła kościelne podają, że w roku ubiegłym sanktuarium jasnogórskie odwiedziło ponad 5 milionów pielgrzymów z kraju. Było ich o dwa miliony więcej niż w roku 1981.

A oto inne dane. Przybyło 6 791 grup pielgrzymich pod przewodnictwem księży. Wielu pielgrzymów przybywało do Częstochowy pieszo. Na uroczystość Wniebowzięcia NMP - 15 sierpnia przybyło ok. 120 tys. młodzieży.

W kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej śpiewało 70 chórów, zorganizowano 12 koncertów nawiązujących do 600-lecia. W kaplicy Matki Boskiej odbyło się 202 czuwań nocnych. Odprawiono 48 700 mszy św.

Mniej było pielgrzymów zagranicznych. Przybyło 145 grup z 21 krajów - razem ok. 4 tys. osób. Wśród pielgrzymów zagranicznych byli księża z 33 krajów, głównie z Afryki.

Złożono 1 962 wota dziękczynno-błagalne, przekazano pisemnie ponad 387 tys. próśb i 189 tys. podziękowań za różne łaski.

Rozdano 2 884 000 komunii.

Obsługą duszpasterską zajmowało się 55 księży i 30 braci paulinów, 50 sióstr z 10 zgromadzeń zakonnych i 200 osób świeckich. Wzrosła liczna spowiedzi. Księża spędzili ponad 50 tys. godzin w konfesjonałach. Jeden z paulinów wyspowiadał 41 tys. wiernych. Wygłoszono ponad 2000 dłuższych homilii, odbyło się 417 seansów filmowych o tematyce religijnej, urządzono 182 spotkania z konferencjami i przezroczami o cudach i łaskach jasnogórskich. Instytut Prymasowski wygłosił 645 pogadanek o jubileuszu 600-lecia. Przewodnicy oprowadzili 1 557 grup krajowych i 145 zagranicznych.

Jasnogórską poradnię psychologiczno-religijną dla młodzieży odwiedziło 2 100 osób, zaś poradnię życia rodzinnego 2 825 osób.

Punkt sanitarny udzielił pierwszej pomocy 50 tys. ludzi.

"Problemy Wyznań i Laicyzacji"
z dnia 14.II.1983 r.

134

PRASA WYZNANIOWA W POLSCE

Na dzień 8 marca 1983 roku stan prasy wyznaniowej w Polsce przedstawia się następująco:

- prasa katolicka ogółem - 103 tytuły
- jednorazowy globalny nakład - 1.838.559 egz.

Klasyfikując według stosowanego podziału na prasę kościelną, tj. wydawaną przez diecezje, zakony, uczelnie i inne instytucje Kościoła katolickiego podlegające cenzurze kościelnej odnotować możemy 83 tytuły i prasę stowarzyszeń i ugrupowań katolików świeckich - 20 tytułów.

Stosowany tematyczny podział czasopism religijnych pozwala wyróżnić:

- 26 urzędowych czasopism diecezjalnych
- 9 tytułów periodyków o charakterze pastoralnym
- 25 czasopism naukowych oraz
- 23 czasopisma informacyjne, społeczno-kulturalne, naukowe bądź popularne, w tym katolickie tygodniki rodzinne i jedno pismo dla dzieci.

W okresie od sierpnia 1980 roku do marca 1983 roku uzyskało zezwolenie na reaktywowanie, bądź poczęło ukazywać się jako czasopisma nowe, bez tradycji wydawniczych 21 katolickich tytułów. Stanowi to około 20 % ukazującej się do roku 1980 prasy religijnej w Polsce.

We wzmiankowanym okresie udzielono również zezwoleń na stałe podniesienie nakładów, bądź zwiększenia objętości dla 30 wydawców czasopism katolickich /m.in. dla tytułów: Apostolstwo Chorych, Gość Niedzielny, Tygodnik Powszechny, Znak/.

W roku 1982 ogółem na wszystkie periodyki wyznaniowe zużyto 1.469,159 kg papieru.

Na książkowe wydawnictwa religijne /plany wydawnicze oraz zezwolenia na publikacje jednorazowe/ przydzielono z państwowej puli w roku 1982 - 2.250.155 kg papieru.

25 koncesjonowanych wydawców katolickich przedłożyło w swych planach wydawniczych 630 tytułów w łącznym nakładzie 8.850.250 egz.

Plany wydawnicze na rok 1983 przewidują prawie 10 milionów nakładów religijnych publikacji nieperiodycznych. Ilość papieru przyznanego kościelnym wydawcom na 1983 rok wynosi 2.500.000 kg.

URZĄD DO SPRAW WYZNAŃ

Warszawa, 8 marca 1983 r.

136

PRASA KATOLICKA

Na dzień 8 marca 1982 roku stan prasy wyznaniowej w Polsce przedstawia się następująco:

Prasa katolicka ogółem:

- ilość tytułów - 103
- globalny nakład jednorazowy - 1.838.559

Na te liczby składają się dwie grupy:

1. prasa stowarzyszeń i ugrupowań katolików świeckich nie podlegająca cenzurze kościelnej

- ilość tytułów - 20
- jednorazowy globalny nakład - 664.250

2. prasa katolicka tj. wydawana przez diecezje, zakony, uczelnie i inne instytucje Kościoła Katolickiego, podlegająca cenzurze kościelnej

- ilość tytułów - 83, w tym;
16 tytułów zaczęło ukazywać się w latach 1981-1982.

Z reguły są to wznowienia czasopism zlikwidowanych we wczesnych latach 50-tych:

- jednorazowy globalny nakład - 1.089.509

W roku 1982 ogółem na wszystkie periodyki wyznaniowe /kościelne, stowarzyszeń i innych wyznań/ zużyto 1.469;195 kg papieru.

Prasa kościelna jest w PRL znacznie mniejsza niż w okresie międzywojennym, gdy wychodziło kilkaset czasopism. Pełnych danych brak, przede wszystkim ze względu na częste zaprzestawanie ukazywania się pism i wydawanie nowych.

Poniżej porównanie fragmentaryczne /dane z okresu międzywojennego wg.: Wiesław Mysiek, "Kościół Katolicki w Polsce w latach 1918-1939", Warszawa 1966/;

	Okres międzywojenny	Obecnie
pisma wydawane przez zakony męskie w różnych okresach	60-80	17
pisma wydawane przez zakony żeńskie	11	0
pisma regionalne	ok.20	4
pisma parafialne	ponad 60	0

	Okres międzywojenny	Obecnie
pisma dla studentów, co najmniej	7	0
inne pisma dla młodzieży, co najmniej	7	0
pisma dla dzieci	6	1

Jednorazowy nakład prasy kościelnej wynosił w 1936 roku 2.600.000 egz.

W katolickich krajach Europy Zachodniej prasa kościelna liczy po kilkaset tytułów z czego poważną część stanowią pisma parafialne.

PEŁNY SKŁAD HIERARCHII KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

w Polsce według stanu z dnia 2 lutego 1983 roku

PRYMAS POLSKI: kardynał Józef Glemp, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, arcybiskup, metropolita gnieźnieński i warszawski - opiekun Duszpasterstwa Emigracji Polskiej - od 7.07.1981 r.

1. BIAŁYSTOK /archidiecezja w Białymstoku/
administrator apostolski bp Edward Kisiel - 1956
sufr. Edward Ozorowski - 1979
2. CZĘSTOCHOWA
ord.: bp Stefan Bareła - 1964
sufr. Tadeusz Szwagrzyk - 1964
sufr. Franciszek Musiel - 1965
sufr. Mirosław Kołodziejczyk - 1978
3. DROHICZYN
administrator apostolski bp Władysław Jędrzejak - 1967
4. GDAŃSK^{1/}
ord.: bp Lech Kaczmarek - 1971
5. GNIEZNO
ordynariusz-metropolita kardynał Józef Glemp - 2.02.1983
- Prymas Polski arcybiskup metropolita gnieźnieński
i warszawski - 1981
sufr. Jan Czerniak - 1958
sufr. Jan Michalski - 1975
sufr. Jan Nowak - 1982
sufr. Jerzy Dąbrowski - 1982
6. GORZÓW WIELKOPOLSKI
ord.: bp Wilhelm Pluta - 1972
sufr. Paweł Socha - 1973
7. KATOWICE
ord.: bp Herbert Bednorz - 1967
sufr. Józef Kurpas - 1962
sufr. Czesław Domin - 1970
sufr. Janusz Edmund Zimniak - 1980

1/ w I kwartale 1983 r. papież Jan Paweł II mianował ks. dr
Tadeusza Głosińskiego rektora seminarium duchownego w Gdańsku-
Oliwie biskupem pomocniczym ordynariusza gdańskiego. Wiadomość
tę podał sekretariat prymasa Polski 23 marca 1983 r.

8. KIELCE
ord.: bp Stanisław Szymecki - 1981
sufr. Jan Gurda - 1972
sufr. Mieczysław Jaworeki - 1981
9. KOSZALIN-KOŁOBRZEG
ord.: bp Ignacy Jez - 1972
sufr. Tadeusz Werno - 1974
10. KRAKÓW
ordynariusz-metropolita kardynał Franciszek Machareki
- arcybiskup metropolita krak. - - 1978
sufr. Julian Groblicki - 1960
sufr. Jan Pietraszko - 1962
sufr. Stanisław Smoleński - 1970
sufr. Albin Małysiak - 1970
11. LUBACZÓW /archidiecezja w Lubaczowie/
administrator apostolski bp Marian Rechowicz - 1973
12. LUBLIN
ord.: bp Bolesław Pylak - 1975
sufr. Zygmunt Kamiński - 1975
sufr. Piotr Hemperek - 1982
13. ŁOMŻA
ord.: bp Juliusz Paetz - 1982
sufr. Tadeusz Zawistowski - 1973
sufr. Edward Eugeniusz Samsel - 1982
14. ŁÓDŹ
ord.: bp Józef Rozwadowski - 1968
sufr. Jan Kulik - 1959
sufr. Bohdan Bejze - 1963
sufr. Władysław Ziółek - 1980
15. OLSZTYN /diecezja warmińska/
ord.: bp Jan Obląk - 1982
sufr. Julian Wojtanowski - 1969
sufr. Wojciech Ziemb - 1982
16. OPOLE
ord.: bp Alfons Nossol - 1971
sufr. Wacław Wycisk - 1958
sufr. Antoni Adamiuk - 1970
sufr. Jan Wieczorek - 1981

140

17. PELPLIN /diecezja chełmińska/

ord.: bp. Marian Przykucko - 1981

sufr. Zygmunt Kowalski - 1962

sufr. Edmund Piszcz - 1982

18. PŁOCK

ord.: bp Bogdan Sikorski - 1964

sufr. Jan Wosiński - 1961

19. POZNAŃ

ordynariusz-metropolita arcybiskup Jerzy Stroba

- arcybiskup metropolita poznański - 1978

sufr. Tadeusz Etter - 1959

sufr. Stanisław Napierała - 1980

sufr. Zdzisław Fortuniak - 1982

20. PRZEMYŚL

ord.: bp Ignacy Tokarczuk - 1965

sufr. Stanisław Jakiel - 1957^{1/}

sufr. Bolesław Taborski - 1963

sufr. Tadeusz Błaszkiwicz - 1970

21. SANDOMIERZ /sandomiersko-radomska

ord.: bp Edward Materski - 1981

sufr. Walenty Wójcik - 1960

sufr. Stanisław Adam Sygnet - 1976

22. SIEDLCE /siedlecko-podlaska/

ord.: bp. Jan Mazur - 1968

sufr. Wacław Skomorucha - 1962

23. SZCZECIN-KAMIEŃ /szczecińsko-kamieńska/

ord.: bp Kazimierz Majdański - 1979

sufr. Jan Gałecki - 1974

sufr. Stanisław Stefanek - 1980

24. TARNÓW

ord.: bp Jerzy Ablewicz - 1962

sufr. Piotr Bednarczyk - 1968

sufr. Józef Gucwa - 1968

sufr. Władysław Bobrowski - 1974

1/ zmarł 26.III.1983 r.

25. WARSZAWA

ordynariusz-metropolita kardynał Józef Glemp - 2.02.1983
- Prymas Polski, arcybiskup metropolita gnieźnieński
i warszawski - 1981
sufr. Jerzy Modzelewski - 1958
sufr. Władysław Miziołek - 1969
sufr. Zbigniew Kraszewski - 1970
sufr. Kazimierz Romaniuk - 1982
abp Bronisław Dąbrowski - 1961 - sekretarz Episkopatu
Polski.

26. WŁOCŁAWEK

ord.: bp Jan Zaręba - 1969
sufr. Czesław Lewandowski - 1973
sufr. Roman Andrzejewski - 14.11.1981

27. WROCŁAW

ordynariusz-metropolita arcybiskup Henryk Gulbinowicz
- arcybiskup metropolita wrocławski - 1976
sufr. Wincenty Urban - 1959
sufr. Tadeusz Rybak - 1977
sufr. Adam Dyczkowski - 1978

W RZYMIE

1. kardynał Władysław Rubin
- kardynał od 30.06.1979
- prefekt Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich
2. abp. Andrzej Maria Deskur - 1974
- przewodniczący Papieskiej Komisji Środków Społecznego
Przekazu Myśli.
3. bp Szczepan Wesoły
- delegat prymasa Polski dla Duszpasterstwa Emigracji
- sufragan gnieźnieński - 1968
4. bp Zenon Grocholewski - 1982
- sekretarz Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej
/od 10.07.1982/

Zestawienie liczbowe

Hierarchia Kościoła Katolickiego w Polsce	Kardy- nało- wie	Arcy- bisku- pi	Bisku- pi	Łącz- nie
Metropolici	2	2	-	4
Ordynariusze	-	-	19	19
Administratorzy apostolscy	-	-	3	3
Biskupi pomocniczy	-	1	57	58
w Rzymie	1	1	2	4

Oprac. na podst.:

"Problemy Wyznań i Laicyzacji"
z dnia 14.III.1983

Budownictwo sakralne w 1982 r.
Kościół Rzymskokatolicki wg stanu na dzień 31.XII.1982 r.

Lp.	Diecezja /archidiecezja/	Liczba inwestycji		Budowa nowych obiektów	Odbudowa	Rozbudowa, remont, adaptacja	Ilość obiektów oddanych do użytku
		Ogółem	nielegalnych				
	O g ó ł e m	906	60	666	47	193	200
1.	białostocka	5	-	5	-	-	1
2.	chełmińska	28	-	25	1	2	4
3.	częstochowska	31	1	29	1	1	3
4.	drobiczyska	8	-	7	-	1	2
5.	gdańska	11	-	6	-	5	2
6.	gnieźnieńska	20	-	13	2	5	4
7.	gorzowska	24	-	14	4	6	5
8.	katowicka	36	1	24	1	11	10
9.	kielecka	30	4	24	1	5	8
10.	koszalińsko-kołobrzyska	15	-	12	1	2	4
11.	krakowska	85	3	80	1	4	18
12.	lubaczowska	9	-	6	-	3	3
13.	lubelska	84	17	72	3	10	24
14.	łomżyńska	26	-	24	-	2	6
15.	łódzka	16	-	12	-	4	2
16.	opolska	29	1	23	1	5	7
17.	płocka	15	-	10	2	3	1
18.	poznańska	23	-	13	2	8	1
19.	przemyska	99	15	64	2	33	31
20.	sandomierska	37	7	31	1	5	10
21.	siedlecka	38	5	25	-	13	10
22.	szczecińsko-kamieńska	24	1	7	12	5	12
23.	tarnowska	90	4	59	1	30	9
24.	warmińska	17	-	7	4	6	4
25.	warszawska	42	-	39	-	3	2
26.	włocławska	20	1	15	2	3	4
27.	wrocławska	44	-	21	5	18	10

Księży, parafie, placówki duszpasterskie i obiekty sakralne Kościoła Rzymskokatolickiego

w podziale na województwa
/stan na dzień 31.XII.1982 r./

lp.	Województwo	Liczba księży			z tego:				liczba dzieka- natów	Liczba parafii			Liczba wikaria- tów ekspono- wanych	liczba obiektów sakralnych			
		Ogółem	diece- zjalni /świec- cy/	zakon- ni	dzieka- ni	proboszczowie i administratorzy parafii	wika- riusze para- fialni	inni księ- ża		Ogółem	z tego obożugi- wanych przez			kościół		kaplic	
											diece- zjalny /świec- ki/	zakon- ny		ogółem	w tys parafial- nych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	POLSKA	20.947	16.231	4.716	730	5.763	390	7.636	5.758	735	7.496	6.962	528	232	10.297	7.276	4.201
1.	m.st.Warszawa	1.585	885	700	17	157	3	456	955	17	177	153	24	12	197	174	169
2.	białkopodlaskie	178	155	23	7	85	-	48	33	8	99	96	3	-	104	97	68
3.	białostockie	333	324	9	12	90	1	166	64	12	103	103	2	2	108	103	63
4.	bielskie	524	402	122	16	169	-	206	133	16	187	177	10	4	204	187	219
5.	bydgoskie	529	454	75	23	225	2	197	84	24	262	251	11	1	287	253	118
6.	chełmskie	111	102	9	4	49	-	40	18	4	49	48	1	2	54	48	18
7.	ciechanowskie	197	197	-	12	101	-	67	17	11	114	114	-	-	123	113	12
8.	częstochowskie	632	561	71	24	186	1	433	128	24	195	189	6	5	201	180	214
9.	elbląskie	222	150	72	12	102	-	67	42	12	114	93	21	4	161	107	27
10.	gdańskie	746	526	220	21	193	-	277	255	21	225	207	18	5	338	221	75
11.	gorzowskie	208	155	53	11	89	-	91	17	12	102	83	19	1	347	102	44
12.	jeleniogórskie	218	188	30	10	100	-	89	19	10	113	101	9	1	214	113	67
13.	kaliskie	469	413	56	20	199	3	167	83	19	221	217	4	1	256	221	51
14.	katowickie	1.487	1.295	192	54	493	19	629	311	54	543	509	34	15	548	512	241
15.	kieleckie	585	539	56	28	220	-	293	54	28	248	236	12	2	251	248	138
16.	koninские	247	192	55	12	107	4	72	56	12	119	113	6	-	132	119	61
17.	koszalińskie	203	152	51	7	83	-	82	31	9	90	77	13	4	272	90	17
18.	m.krakowskie	1.064	552	512	17	177	27	266	604	17	194	170	24	12	222	170	363
19.	krośnieńskie	418	316	102	14	59	104	129	112	13	109	105	4	27	249	108	70
20.	legnickie	199	125	74	7	85	1	91	16	7	92	72	20	8	213	91	42
21.	leszczyńskie	228	190	38	13	102	-	64	49	13	118	116	2	5	161	118	64
22.	lubelskie	619	453	166	17	115	1	174	312	17	133	129	4	6	151	133	47

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
23.	łomżyńskie	210	198	12	9	74	11	89	38	9	83	81	2	1	91	82	23
24.	m.łódzkie	370	235	135	12	60	-	134	164	12	72	61	11	-	78	70	37
25.	nowosądeckie	681	528	152	18	224	28	274	155	16	233	211	22	6	272	213	256
26.	oleśzyńskie	350	292	58	16	145	-	113	76	16	163	146	17	2	226	160	109
27.	opolekie	636	490	146	23	300	1	140	156	29	349	327	22	2	533	348	264
28.	ostrołęckie	196	172	24	9	74	2	71	42	9	85	82	3	18	88	84	16
29.	piłskie	270	183	87	12	106	1	116	36	11	120	104	16	-	242	117	45
30.	piskrowskie	282	238	44	13	117	3	106	46	13	129	126	3	3	140	129	36
31.	płockie	280	223	57	13	110	2	65	92	13	125	120	5	-	131	124	48
32.	poznańskie	801	584	217	23	235	1	209	334	23	272	261	11	4	298	272	165
33.	przemyskie	365	291	74	15	86	36	146	118	16	101	97	4	35	208	101	30
34.	radomskie	308	284	24	16	139	-	131	22	17	157	154	3	-	169	144	45
35.	rzeszowskie	495	433	62	16	179	89	231	59	17	137	136	1	17	171	137	115
36.	śiedleckie	341	317	24	14	121	2	111	95	15	135	130	5	10	146	135	82
37.	sieradzkie	227	185	42	11	101	-	66	49	11	112	111	1	-	130	111	34
38.	skierniewickie	215	152	63	8	76	2	63	66	8	37	81	6	2	93	87	24
39.	słupskie	167	124	43	10	71	-	73	13	10	81	67	14	2	181	81	21
40.	suwalskie	190	162	28	9	79	-	83	19	9	88	81	7	2	99	88	36
41.	szczecińskie	315	198	117	14	125	-	133	43	14	139	110	20	-	470	139	36
42.	tarnobrzaskie	387	347	14	13	146	33	139	89	13	138	136	2	1	158	137	115
43.	tarnowskie	831	746	85	16	219	-	335	190	16	219	215	4	1	190	178	99
44.	toruńskie	350	271	79	11	151	6	150	38	11	157	151	6	1	184	156	46
45.	wałbrzyskie	341	248	93	13	146	-	116	66	13	162	141	21	-	293	157	92
46.	wrocławskie	240	223	17	12	87	3	84	57	12	99	94	5	-	104	93	40
47.	wrocławskie	597	362	235	16	172	-	185	224	16	197	152	42	3	346	181	56
48.	żamojskie	242	226	16	11	112	2	86	33	11	123	121	2	4	150	117	87
49.	zielonogórskie	248	193	55	13	112	2	83	40	13	126	109	17	1	315	126	49

Warszawa, 21 lutego 1983 r.

Oprac. na podst. danych
Urzędu ds. Wyznań

Księża, parafie, placówki duszpasterskie i obiekty sakralne Kościoła Rzymskokatolickiego
/stan na dzień 31.XII.1982 r./

lp.	Diecezja /archidiecezja/	Liczba księży			z tego:						Liczba dzieka- natów	Liczba parafii			Liczba wikaria- tów ekspono- wanych	Liczba obiektów sakralnych		
		Ogółem	diece- zjalni /świec- cy/	zakon- ni	dzieka- ni	proboszczowie i administr. parafii		wika- riusz para- fial- ni	inni księ- ża	Ogółem		z tego obsłu- giwanych przez kler		Ogółem		kościół		kaplic
						Ogółem	w tym z pominię- ciem dekr. z 31.XII. 1956 r.					diecezjal- ny /świecki/	zakonny			Ogółem	w tym pa- rafial- nych	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	
	POLSKA	20.947	16.231	4.716	730	6.763	390	7.636	5.758	735	7.495	6.962	528	232	10.297	7.275	4.201	
1.	białostocka	246	236	8	8	62	1	126	48	8	70	69	1	2	72	70	37	
2.	chełmińska	970	773	197	36	358	6	392	184	36	396	375	21	4	495	405	113	
3.	częstochowska	670	792	78	35	275	4	527	161	35	297	290	7	4	293	262	220	
4.	droniczynska	87	36	1	3	32	-	41	11	3	36	35	1	-	38	36	28	
5.	gdańska	313	193	120	8	72	-	92	142	8	84	79	5	5	150	79	46	
6.	gnieźnieńska	708	623	85	28	294	4	250	137	28	342	329	13	-	368	331	138	
7.	gorzowska	476	332	144	22	195	2	201	58	22	219	181	38	1	628	218	86	
8.	katowicka	1.035	907	128	36	322	10	450	234	36	360	342	18	12	369	356	96	
9.	kielecka	599	548	44	30	258	10	250	56	30	287	277	10	7	289	283	244	
10.	koszalińsko- kołobrzewska	435	320	115	21	186	-	178	51	21	206	173	33	6	578	206	41	
11.	krakowska	1.792	1.065	727	34	380	50	557	791	34	399	356	43	19	439	367	672	
12.	lubaczowska	65	59	6	3	32	1	20	10	4	35	34	1	-	65	35	15	
13.	lubelska	952	766	186	30	266	2	291	365	30	293	287	6	13	334	285	134	
14.	łomżyńska	360	339	21	16	123	13	157	63	16	139	135	4	5	151	138	46	
15.	łódzka	582	403	179	24	143	1	206	209	24	166	153	13	1	186	164	68	
16.	opolskie	900	678	222	40	418	1	240	204	40	465	426	39	2	640	462	341	
17.	płocka	537	466	71	26	232	1	147	132	26	262	256	6	11	277	260	61	
18.	poznańska	1.149	880	269	46	409	1	326	368	46	470	456	14	11	554	400	257	

146

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
19.	przemyska	1.225	976	249	43	305	260	496	277	43	318	311	9	79	566	308	279
20.	sandomierska	670	604	66	27	259	1	285	99	27	288	278	10	-	311	275	103
21.	siedlecka /czyli podla- ska/	527	475	52	22	211	3	164	129	23	240	231	9	9	256	233	128
22.	szczecińsko- kamińska	373	234	139	17	154	-	152	50	18	171	135	36	-	574	171	46
23.	łanowska	1.398	1.258	140	34	422	3	589	287	34	433	421	12	4	447	376	266
24.	warmińska	637	487	150	32	266	-	226	121	32	300	256	44	6	409	292	141
25.	warszawska	1.964	1.199	765	31	314	6	567	1.030	33	350	317	33	19	380	346	213
26.	włocławska	693	558	135	30	252	9	231	180	30	282	270	12	-	305	275	109
27.	wrocławska	1.391	972	419	48	525	1	487	331	48	588	492	90	12	1.121	566	370

Warszawa, 21 luty 1983 r.

Oprac. na podst. danych
Urzędu ds. Wyznań